

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

2023

Inga Poikonen

Yritysmuodon valinta

– näkökulmia uusille yrittäjille

Opinnäytetyö (AMK) | tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous

2023 | 31 sivua

Inga Poikonen

Yritysmuodon valinta

- näkökulmia uusille yrittäjille

Opinnäytetyön aihe oli yritysmuodon valinta. Opinnäytetyön tavoitteena oli antaa uusille yrittäjille näkökulmia eri yritysmuotojen eroavaisuuksista ja yritysmuodon valintaan vaikuttavista tekijöistä.

Opinnäytetyön teoriaosuuteen oli kerätty tietoa eri yritysmuodoista. Käsiteltävät yritysmuodot olivat yksityinen elinkeinoharjoittaja, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö ja osakeyhtiö. Yritysmuotojen eroavaisuuksia käsiteltiin perustamisen, hallinnon, päätöksenteon, velkavastuun, varojenjaon, verotuksen ja toiminnan lopettamisen kautta. Teoriaosuudessa kerrottiin myös SWOT-matriisista ja sen käytöstä yritystä perustettaessa ja käytöstä yritysmuodon valintaan.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Uusi näkökulma oli ottaa SWOT-matriisin hyötykäyttö osaksi yritysmuotovalintaa. Case Villa Aada Oy kertoi näkökulman yritysmuodon valintaan SWOT-matriisin kautta ja miten sitä hyödynnettiin ja nostettiin asioita esille yritystä perustettaessa.

SWOT-matriisilla saatiin konkreettisesti esille yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Näiden pohjalta nousi esiin niitä asioita, jotka loivat perustan päätökselle, että Villa Aadan yritysmuoto on osakeyhtiö.

Asiasanat: Yrittäjyys, yritysmuoto

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Business Administration

2023 | 31 pages

Inga Poikonen

Choice of business form

-perspectives for new entrepreneurs

The topic of the thesis was the choice of business forms. The aim of the thesis was to give new entrepreneurs perspectives on the differences between different business forms and the factors influencing the choice of business forms.

In the theory part of the thesis, information had been collected about different business forms and their differences. The business forms considered were sole trader, limited partnership, open partnership and limited company. Differences in business forms were addressed through establishment, administration, decision-making, liability, distribution of assets, taxation and termination of business operations. The theory part also told the SWOT matrix and its use when starting a company and its use for choosing a company form.

The thesis was done as a qualitative study. A new perspective was to include the use of the SWOT-matrix as part of the selection business forms. Case Villa Aada Oy shared a perspective on the choice of business form through the SWOT matrix and how it was used, and issues raised when establishing the company.

With the SWOT matrix, the company's strengths, weaknesses, strengths and threats were concretely revealed. Based on these, facts emerged that created the basis for the decision that Villa Aada's corporate form is a limited company.

Keywords: Entrepreneurship, business forms

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Yritysmuodon valinta	7
2.1 Yksityinen elinkeinoharjoittaja	9
2.2 Avoin yhtiö	11
2.3 Kommandiittiyhtiö	13
2.4 Osakeyhtiö	15
2.5 SWOT-matriisi	18
3 Case: Villa Aada Oy	23
3.1 Yrityksen kuvaus	23
3.2 SWOT-matriisin käyttö	24
3.3 Aineistoanalyysi	28
4 Johtopäätökset	30
Lähteet	32

Taulukot

Taulukko 1. Yritysmuodon valinnassa huomioitavat asiat	9
Taulukko 2. SWOT-matriisi	21
Taulukko 3. SWOT-matriisin johtopäätökset ja toimenpiteet	22
Taulukko 4. Puhelinkysely	24
Taulukko 5. SWOT-matriisi Villa Aada Oy	28

1 Johdanto

Yritysmuoto on yksi ensimmäisistä asioista, jota yrittäjän tulee miettiä ennen yrityksen perustamista. Sopivaa yritysmuodon valintaa voi lähteä pohtimaan muun muassa oman liikeidean kautta. Valintaan vaikuttaa myös perustaako yrityksen yksin vai onko mukana useita perustajia, yrityksen rahoituksen tarve sekä investointien määrä ja vastuut.

On tärkeää, että yritystä perustettaessa on vertaillut eri yritysmuotoja ja valikoinut juuri sen yritysmuodon, joka soveltuu parhaiten perustettavan yrityksen tarpeisiin. Tämän vuoksi päädyin tekemään opinnäytetyöni yritysmuodon valinnasta.

Tilastokeskuksen yritysrekisterin (2020) mukaan Suomessa oli 294 965 yritystä, pois lukien maa-, metsä- ja kalatalous. Tavallisesti yritykset luokitellaan suuriin, keskisuuriin, pieniin ja mikroyrityksiin. Keskisuurista yrityksistä, pienistä yrityksistä ja mikroyrityksistä käytetään nimitystä Pk-yritykset. Tämä on Euroopan unionin komission kriteereiden mukainen määritelmä ja tätä käyttää myös Tilastokeskus. Alle 10 työntekijän yritykset ovat mikroyrityksiä, alle 50 työntekijän yritykset pienyrityksiä, 50-249 henkilön yritykset ovat keskisuuria ja vähintään 250 henkilöä työllistävät yritykset ovat suuryrityksiä. Tilastokeskuksen yritysrekisterin mukaan (2020) yrityksistä alle 10 työntekijän yrityksiä oli 274 562 (93,1 %), pienyrityksiä oli 16 632 (5,6 %), keskisuuria yrityksiä oli 3 109 (1,1 %) ja suuryrityksiä oli 662 (0,2 %).

Yhtiöt voidaan jakaa pääomayhtiöihin (osakeyhtiöt) ja henkilöyhtiöihin (yksityinen elinkeinoharjoittaja, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö). Suomessa yrittäjä saa valita yrityksensä yritysmuodon. Suomessa yhtiöiden tulee rekisteröityä kaupparekisteriin, jota ylläpitää Patentti- ja rekisterihallitus. Patentti- ja rekisterihallituksen tilaston (2.1.2023) mukaan suosituimmat yritysmuodot Suomessa ovat: osakeyhtiö (274 965), yksityinen elinkeinoharjoittaja eli toiminimi (248 118), kommandiittiyhtiö (22 315), avoin yhtiö (7 718) ja osuuskunta (3 353).

Opinnäytetyön tavoitteena on antaa uusille yrittäjille näkökulmia eri yritysmuotojen eroavaisuuksista ja yritysmuodon valintaan vaikuttavista tekijöistä.

Opinnäytetyöni käsittelee yksityistä elinkeinoharjoittajaa, kommandiittiyhtiötä, avointa yhtiötä ja osakeyhtiötä. Vaikka kommandiittiyhtiö ja avoin yhtiö ovat yritysmuodoista harvinaisempia, sopivat ne tiettyihin tilanteisiin ja ovat sen vuoksi mainitsemisen arvoisia. Osuuskunnan tarkastelu on jätetään tämän opinnäytetyön ulkopuolelle. Osuuskunnan pääasiallinen tavoite ei ole voiton maksimointi, ja se eroaa tämän takia muista yritysmuodoista.

Teoriaosuus sisältää tietoa eri yritysmuotojen perustamisesta, hallinnosta, päätöksenteosta, velkavastuusta, varojenjaosta, verotuksesta ja toiminnan lopettamisesta. Teoriaosuuteen nostetaan myös SWOT-matriisin merkitys liiketoiminnan alussa liiketoimintasuunnitelman tueksi, miten monipuolisesti sitä voidaan käyttää ja uutena näkökulmana sen hyötykäyttö osana yritysmuodon valinnassa.

Käytännön näkökulmia tuodaan esille oman yrityksen Case Villa Aada Oy:n kautta. Villa Aada Oy on mikroyritys eli työllistää alle 10 työntekijää.

Opinnäytetyössä käytetään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Lähdeaineisto koostuu kirjallisuudesta, lainsäädännöstä ja internet-sivuista.

2 Yritysmuodon valinta

Yritysmuodon valinta on yksi tärkeimmistä asioista ratkottavaksi ennen yritystoiminnan aloittamista. Yritysmuodon valintaan kannattaa perehtyä huolellisesti, sillä se vaikuttaa perustamiskuluihin, kirjanpidon järjestämiseen, yritystoiminnan tulojen verotukseen, yrityksen kasvumahdollisuuksiin ja siihen, kuinka paljon yrittäjä joutuu käyttämään aikaa hallinnollisiin töihin. Huomioitavaa on myös, että joissakin yritysmuodoissa yrittäjä vastaa yhtiön veloista henkilökohtaisesti tai yhteisvastuullisesti muiden yhtiömiesten kanssa. Toisissa yhtiömuodoissa tällaista vastuuta ei ole, minkä vuoksi ne voivat olla turvallisempi ratkaisu. Huomioida kannattaa myös, onko tarkoitus työllistää itsensä vai kasvattaa toimintaa tai ottaa mukaan sijoittajia. Myös perheyrittäjyys voi asettaa erityisiä tarpeita yhtiömuodolle. (Ukko.fi 2020.)

Eri yritysmuodot poikkeavat toisistaan niiden vaatiman paperityön, velvollisuuksien, verotus- ja kasvumahdollisuuksien suhteen. Yritysmuotoa valitessa kannattaa lähteä liikkeelle omasta liikeideastaan ja tavoitteistaan. Tulisi myös miettiä minkälaista yritystoimintaa harjoitetaan ja kuka päättää yrityksen asioista. (Ukko.fi 2020.)

Viime vuosien aikana on tullut uusi yrittämisen muoto, jota kutsutaan kevytyrittäjyydeksi. Kevytyrittäjyys on kasvattanut suosiotaan, ja Suomessa on jo yli 100 000 kevytyrittäjää. Kevytyrittäjyys tarkoittaa laskutuspalvelun kautta tapahtuvaa toimintaa. Laskutuspalvelun kautta toimivat henkilöt eivät ole perinteisiä yrittäjiä. Laskutuspalvelu huolehtii kevytyrittäjän puolesta verojen ja erilaisten maksujen tilittämisestä. Laskutuspalvelu huolehtii kirjanpidosta, verotuksesta ja muista kuluista. Kevytyrittäjyys ei ole virallinen yritysmuoto, koska toiminta tapahtuu yleensä ilman Y-tunnusta. Se voi olla kuitenkin kätevä tapa testata omaa liikeidea. (Ukko.fi 2020.)

Yritysmuodon valinnassa kannattaa huomioida ainakin perustamiskulut, yrittäjän juridiset velvollisuudet, itsensä työllistäminen vai toiminnan kasvattaminen, ketkä yritystä ovat perustamassa, liiketoiminnan volyyymi, yritysmuodon byrokraattisuus, investointien määrä, tarvitaanko verosuunnittelua ja yritystoiminnan lopettaminen ja yhtiömuodon vaihtamisen vaikeus. (Taulukko

1.) Yritysmuotoa voi myöhemmin muuttaa paremmin sopivaksi, mutta joissain tapauksissa se voi olla hieman työläämpää. Yritysmuodon valinta on tärkeä tehtävä ja siihen kannattaa panostaa. (Ukko.fi 2020.)

Taulukko 1. Yritysmuodon valinnassa huomioitavat asiat. (Ukko.fi 2020.)

Yritysmuodon valinnassa huomioitavia asioita
Yritysmuodon perustamiskulut
Yrittäjän juridiset velvollisuudet
Itsensä työllistäminen vai toiminnan kasvattaminen
Yrityksen perustajat
Liiketoiminnan volyyymi
Yritysmuodon tuoma byrokratia
Investointien määrä
Rahoituksen tarve
Mahdollisuudet verosuunnitteluun
Yritystoiminnan lopettaminen tai yhtiömuodon vaihtaminen

2.1 Yksityinen elinkeinoharjoittaja

Toiminimi eli yksityinen elinkeinoharjoittaja on osakeyhtiön jälkeen Suomen yleisin yritysmuoto. Se sopii yritysmuotona parhaiten yrittäjille, jotka tarjoavat palveluna omaa osaamistaan, Kuten parturi-kampaamot. (Yrittajan.fi 2022.) Yrittäjyyden aloittaminen yksityisenä toiminimen avulla on usein pienyrittäjien kohdalla hyvä vaihtoehto. Toiminimiyrittäjyys sopii liiketoimintaan, joka on kohtalaisen pientä ja perustuu pääosin yrittäjän omaan työpanokseen. (Yrityksen-perustaminen.net.) Pieni liiketoiminta ei kuitenkaan tarkoita, ettei toiminimeä voisi käyttää, jos tekee hyvää tulosta. Liikevaihdoltaan suurempi toiminta sisältää useasti velkoja ja sopimuksia, joista henkilökohtaisesti vastaaminen voi olla ongelmallista. (Yrittajan.fi 2022.) Yksityisellä elinkeinoharjoittajalla ei ole useinkaan tarvetta isoille lainoille, suurille varastoille eikä kalliille koneille. Yksityisenä elinkeinoharjoittajana yritystoimintaa voi tehdä pää- tai sivutoimimisena. (Suomen Yrittäjät a.)

Suomessa yksityisenä elinkeinoharjoittajana voi toimia henkilö, jonka asuinpaikka on Euroopan talousalueella. Alle 18-vuotias voi toimia yksityisenä elinkeinoharjoittajana. Tähän tarvitaan yleensä edunvalvojan eli useimmissa tapauksissa huoltajan suostumus. Tällaisessa tilanteessa perustamisilmoituslomakkeen allekirjoittavat alaikäinen toiminimiyrittäjä ja hänen edunvalvojansa. (Yrityksen-perustaminen.net.)

Toiminimen perustaminen onnistuu verkossa tai paperilomakkeella, täyttämällä perustamisilmoitus Y3. Perustamisilmoitus tehdään YTJ-palvelussa eli yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä, jonka jälkeen saa Y-tunnuksen. YTJ-palvelussa ilmoitaudutaan kaupparekisteriin ja Verohallinnon arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin. (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä.)

Toiminimiyrittäjä on aina henkilökohtaisesti vastuussa tekemistään sitoumuksista. Yrittäjä vastaa siis yrityksen sopimuksista ja vastuista sekä veloista henkilökohtaisella omaisuudellaan. (Suomen Yrittäjät a.)

Toiminimiyrittäjälle riittää useimmiten yhdenkertainen kirjanpito. Kirjanpitoon merkitään tapahtumiksi yrityksen tulot, menot, korot ja velat. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa kirjataan tulojen ja menojen lisäksi myös rahan lähde.

Yhdenkertainen kirjanpito helpottaa kirjanpidon tekemistä itse ja tämä voi joissakin tilanteissa olla järkevää. (Yrittajan.fi 2022.)

Toiminimi ei ole itsenäinen verovelvollinen (Yrittajan.fi 2022). Toiminimen tulos lasketaan vähentämällä veronalaisesta tulosta sen hankkimisesta aiheutuneet menot, mahdollisten aikaisempien vuosien elinkeinotoiminnan tappiot ja viiden prosentin yrittäjävähennys. Tämä tulos verotetaan yrittäjän ansio- tai pääomatulona. Yrittäjän pääomatulona verotettava osuus on korkeintaan 20 prosenttia yrityksen nettovarallisuudelle lasketusta tuotosta. Osuus voi olla myös 10 tai 0 prosenttia. Pääomatulon veroprosentti on 30. 30 000 euroa ylittävissä pääomatuloissa veroprosentti on 34. Loppuosa tilikauden tuloksesta verotetaan yrittäjän ansiotulona. (Suomen Yrittäjät b.)

Toiminimen nettovarallisuus lasketaan vähentämällä vähennyskelpoiset velat yrityksen veronalaisista varoista. Yrittäjän yksityistalouteen kuuluvia varoja ja velkoja ei oteta huomioon nettovarallisuuteen. Toiminimen nettovaroihin kuuluu

30 prosenttia elinkeinotoiminnan maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. (Suomen Yrittäjät c.)

Toiminimiyrittäjä ei maksa itselleen palkkaa, vaan hän voi nostaa itselleen yritystoiminnasta syntynyttä rahaa ns. yksityisnostoina. (Suomen Yrittäjät a.)

Yksityisnostoilla tarkoitetaan rahan nostamista yritystililtä omaan käyttöön, joka tarkoittaa sitä, että yrittäjä voi vapaasti käyttää yrityksen varoja. (Yrittajan.fi 2022.)

Yritystoiminnan loppuessa lopettamisilmoitus tehdään Verohallinnon sivuilla. Kun halutaan päättää rekisteröinti myös kaupparekisteriin, lopettamisilmoitus tehdään YTJ:ssä. (Vero 2020.)

2.2 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö (Ay) on yritysmuoto vähintään kahdelle yhtiömiehelle. Avoin yhtiö on henkilöyhtiö. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehenä voi olla luonnollisten henkilöiden lisäksi toinen yritys. Yritysmuodon pitää näkyä yrityksen nimessä tunnuksena esimerkiksi Yhtiö Ay tai yhtiömiesten sukunimet toiminimenä esimerkiksi ”Kulmanen & Kimmonen”. (Bisnes.fi a.)

Avoimen yhtiön hyviä puolia on, että päätöksenteko on helppoa. Päätöksiä voidaan tehdä muita yhtiömiehiä kuulematta, sillä hallinnon muotovaatimuksia ei ole. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehet voivat myös edustaa yritystä yksin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiösopimuksessa näitä oikeuksia ei ole rajattu. Avoin yhtiö voi nimittää hallituksen ja toimitusjohtajan halutessaan helpottamaan päätöksentekoa. (Bisnes.fi a.)

Avoimen yhtiön perustaminen lähtee liikkeelle yhtiösopimuksen laatimisesta. Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla on ladattavissa avoimen yhtiön perustamispaketti, jossa on malli yhtiösopimuksen tekemiseen. Yhtiösopimus liitetään mukaan avoimen yhtiön perustamisilmoitukseen Y2, samoin henkilötietolomake. Perustamisilmoitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. Perustamisilmoitus tehdään kaupparekisterin paperilomakkeella. (Bisnes.fi a.)

Perustettaessa avointa yhtiötä alkupääomaa ei vaadita. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehet vastaavat koko henkilökohtaisella omaisuudellaan yhteisvastuullisesti ja henkilökohtaisesti yrityksestään. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiömiehillä on vastuu veloista, jos yhtiö ei kykene velkoja maksamaan.

Velkojilla on oikeus periä koko saatavansa keneltä yhtiömieheltä tahansa, jonka jälkeen tämä yhtiömies voi sitten periä takaisin muilta yhtiömiehiltä heidän osuutensa. Tämä vastuu velvoitteista ulottuu myös velkojen ulkopuolelle.

Konkurssitilanteessa yhtiömiesten on toimitettava sovittu tuote tai palvelu sopimuksen mukaan. Konkurssitilanteessa tämä voi olla mahdotonta ja silloin nämä sitoumukset muutetaan rahamuotoon. Yhtiömiehen erotessa avoimesta yhtiöstä on hän edelleen henkilökohtaisesti vastuussa niistä veloista, joita yhtiöllä oli erohetkellä. Uuden yhtiömiehen liittyessä yritykseen on hän vastuullinen kaikista veloista ja sitoumuksista, joita sillä hetkellä yrityksellä on. Avoimeen yhtiöön sitoutuvien yrittäjien välisen luottamuksen on oltava vahva. Avoin yhtiö sopiikin näin ollen perheyrietyksille. (Bisnes.fi a.)

Avoin yhtiö kuuluu oikeushenkilöiden joukkoon, jotka ovat toiminnastaan kirjanpitovelvollisia tilikausittain. Kirjanpito on kahdenkertaista kirjanpitoa. (Minilex a.)

Henkilöyhtiön verotus tapahtuu yhtymäverotuksena siten, että vero määrätään yhtiön sijasta sen yhtiömiehille. Verotettava tulo jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tulona niiden osuuksien mukaan, joka heillä on yhtiön tuloon. Tämä on sovittu yhtiösopimuksessa. Jako perustuu pääomapanoksiin tai työpanoksiin tai yhtiömiesten päälukuun. Yhtiömiehen osuus yhtiön tuloksesta verotetaan silloin, kun tulo syntyy eli verotukseen ei vaikuta se, nostaako yhtiömies voitto-osuutensa yhtiöstä vai ei. Konkreettiset voitto-osuuksien nostot eivät näin ollen ole veronalaisia. (Ojala 2017a.)

Henkilöyhtiön ollessa tappiollinen tappio vähennetään seuraavan kymmenen vuoden aikana henkilöyhtiön verotettavasta tulosta, ennen sen jakamista yhtiömiehille. Yhtiömies ei näin ollen voi omassa verotuksessaan vähentää henkilöyhtiön tappioita. (Ojala 2017a.)

Yhtiömiehen osuus henkilöyhtiön elinkeinotoiminnan tulosta jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi. Ennen jakoa yhtiömiehenä olevan

yksityishenkilön tulo-osuudesta tehdään viiden prosentin yrittäjävähenhennys. Pääomatulon perusteena on yhtiömiehen osuus nettovarallisuudesta. Pääomatulon määrä on 20 prosentin tuottoa tälle nettovarallisuusosuudelle. Loppuosa tulo-osuudesta verotetaan ansiotulona. (Ojala 2017a.) Pääomatulo verotetaan 30 prosentin mukaan 30 000 euroon saakka ja yli 30 000 euron pääomatuloista verotetaan 34 prosenttia (Suomen Yrittäjät d). Pääomatulo-osuutta määrittäessä perusteena on edellisen verovuoden päättyessä ollut nettovarallisuus. Nettovarallisuutta laskettaessa veronalaisista varoista vähennetään velat. Elinkeinotoiminnan ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä lisätään 30 prosenttia. (Ojala 2017a.) Palkan maksaminen ei ole henkilöyhtiössä yleensä tarkoituksenmukaista. Kohtuullinen palkka voidaan vähentää henkilöyhtiön tuloa laskettaessa. Yhtiömies voi ottaa yksityisottoja henkilöyhtiöstä. (Ojala 2017a.) Yksityisnostot pienentävät yrityksen nettovarallisuutta ja tämä vaikuttaa verotukseen (Bisnes.fi a).

Yhtiömiehet voivat yksimielisesti päättää yhtiön lopettamisesta ilman erillistä selvitystä. Toiminnan lopettaminen ilmoitetaan kaupparekisteriin Y5-lomakkeella. (Patentti- ja rekisterihallitus a.)

2.3 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö ja avoin yhtiö ovat samankaltaisia rakenteeltaan ja toiminnoiltaan. Erona on se, että kommandiittiyhtiössä on vastuunalaisia yhtiömiehiä ja äänettämiä yhtiömiehiä. (Bisnes.fi b.) Näiden vastuut ja oikeudet eroavat toisistaan. Ideana on, että vastuunalainen yhtiömies vastaa yrityksen veloista koko omaisuudellaan ja äänetön yhtiömies sijoittamansa summan verran. Käytännössä vastuunalaisella yhtiömiehellä on kommandiittiyhtiössä kaikki valta ja äänetön yhtiömies osallistuu toimintaan rahallisesti. Kommandiittiyhtiö sopii hyvin perheyriytykseen, jossa toinen antaa yritykselle tukea vain rahallisesti. (Yrittajan.fi 2022.) Luonnollisten henkilöiden lisäksi yhtiömiehenä voi olla myös toinen yritys. Kommandiittiyhtiöstä käytetään lyhennettä Ky. (Bisnes.fi b.)

Kommandiittiyhtiön perustaminen alkaa yhtiösopimuksen laatimisella. Äänetön yhtiömies toimii useasti yrityksessä rahoittajana. Yhtiösopimukseen tulee merkitä äänettömän yhtiömiehen sijoittama summa. Tälle summalle hän saa jatkossa tuottoa. Yhtiösopimuksen tekemisen jälkeen yhtiö ilmoitetaan kaupparekisteriin ja Verohallintoon Patentti- ja rekisterihallituksen Y2-lomakeella. (Bisnes.fi b.)

Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä yhtiömiehet voivat itse päättää, miten haluavat yrityksen hallinnon järjestää. Laki ei sisällä näiden osalta yhtiön hallintorakenteesta tarkempia säädöksiä. Avoimessa ja kommandiittiyhtiössä korostuu yhtiömiesten keskinäinen luottamus ja yhteistyö. Päätöksiltä vaaditaan yksimielisyyttä, näin ollen yhtiön hallitus taikka yhtiökokous eivät ole pakollisia toimielimiä. Kommandiittiyhtiössä päätösvaltaa käyttävät vastuunalaiset yhtiömiehet. Vastuunalainen yhtiömies on henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön velvoitteista. Äänetön yhtiömies ei lähtökohtaisesti osallistu yhtiön asioiden hoitamiseen. Hänellä on kuitenkin samat oikeudet kuin vastuunalaisillakin yhtiömiehillä saada esimerkiksi tietoa yhtiön toiminnasta, kirjanpidosta ja kaikesta yhtiön toimintaan liittyvistä asioista. (Minilex b.)

Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat rajoituksetta koska tahansa päättää omaisuuden jaosta ja nostaa yhtiön varoja itselleen. Äänettömällä yhtiömiehellä on varojen jaossa etuoikeus saada hänen yhtiösopimuksensa perusteella suorittamansa yhtiöpanos katetuksi. (Minilex c.)

Kommandiittiyhtiö ei ole erillinen verovelvollinen, vaan yhtiön tulos jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tulona. Tulos jaetaan yhtiömiesten tulona niiden osuuksien mukaan, jotka yhtiömiehillä on tuloon. Tulon jaon perusteena on yleensä yhtiösopimus. Yhtiön tuloksen laskennassa tuotoista vähennetään kulut. Tuloksesta voidaan vähentää myös edellisten vuosien vahvistetut tappiot. Tulos jaetaan verotettavaksi osakkaiden pääoma- ja ansiotulona samaan tapaan kuin avoimessa yhtiössä. (Minilex d.)

Yhtiömiehet voivat yksimielisesti päättää yhtiön lopettamisesta ilman erillistä selvitystä. Tämä ilmoitetaan kaupparekisteriin Y5-lomakkeella. (Patentti- ja rekisterihallitus a.)

2.4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on Suomen yleisin yritysmuoto ja valtaosa perustettavista osakeyhtiöistä on yksityisiä osakeyhtiötä. Osakeyhtiöitä on julkisia (Oyj) ja yksityisiä (Oy), riippuen siitä, missä yrityksen osakkeista käydään kauppaa. (Bisnes.fi c.) Osakeyhtiö soveltuu parhaiten laajempaa tai kasvua tavoittelevaan yritystoimintaan tai kun yritys työllistää työntekijöitä tai omistaa rahallisesti suuria sopimuksia ja velkoja (Yrittajan.fi). Osakeyhtiö on juridisesti itsenäinen oikeushenkilö, joka vastaa omista sitoumuksistaan ja veloistaan (Suomen Yrittäjät e).

Osakeyhtiön perustaminen lähtee liikkeelle perustamissopimuksen tekemisellä Patentti- ja rekisterihallitukselle, tällä yritys rekisteröityy kaupparekisteriin ja osakeyhtiö syntyy virallisesti. Tämän jälkeen tehdään kaupparekisteriin perustamisilmoitus, jossa tulee ilmoittaa seuraavat asiat: Osakkaiden lukumäärä ja niiden jakautuminen osakkaiden kesken, ulkomaalaisten osakkeenomistajien syntymäajat sekä Y-tunnus osakkailta, jos osakkaana esimerkiksi toinen osakeyhtiö, yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet, varajäsen ja hallituksen puheenjohtaja, tarvittaessa tilintarkastajat ja toimitusjohtaja ja yhtiön tilikausi. Perustamisilmoituksen voi tehdä verkossa tai paperilomakkeella. Verkossa tehdessä palvelu luo edellä mainittujen tietojen perusteella yritykselle automaattisesti yhtiöjärjestyksen ja perustamissopimuksen perusmuotoisina. Osakeyhtiön perustamisen yhteydessä voi tarvittaessa liittyä seuraaviin rekistereihin: kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ja työnantajarekisteriin. (Bisnes.fi c.) Osakeyhtiön voi perustaa yksin, toinen yritys, tai perustajia voi olla useita. Silloin kun perustajia on yksi, hallituksella on oltava varajäsen. Perustaja voi olla myös alaikäinen, mutta alaikäinen ei voi toimia osakeyhtiön hallituksessa eikä toimitusjohtajana. (Bisnes.fi c.)

Osakeyhtiöllä on joitain etuja muihin verrattuna. Esimerkiksi konkurssitilanteessa osakkeenomistajat menettävät ainoastaan sijoituksensa. Osakeyhtiössä osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen veloista ja velvoitteista. Vain siinä tapauksessa, jos osakkeenomistaja

on ottanut yritykselle lainaa takaamalla sen omalla omaisuudellaan, on hän vastuussa lainasta. Osakeyhtiö on hyvä vaihtoehto myös silloin, kun yritys hakee kasvua tulevaisuudessa tai suuntautuu ulkomaille. Vuodesta 2019 lähtien osakeyhtiöllä ei tarvitse olla osakepääomaa yritystä perustettaessa. (Bisnes.fi c.) Osakkeenomistaja voi säädellä oman verottavan tulonsa määrää. Yhtiön koko voittoa ei ole pakko jakaa osinkona, vaan osa voidaan jättää jakamatta. (Ojala 2017b.)

Osakeyhtiöt ovat kirjanpitovelvollisia. Kirjanpito tehdään kahdenkertaisena. Kirjanpidon pohjalta tehdään myös tilinpäätös tilikauden loputtua. Tilinpäätös ilmoitetaan aina kaupparekisteriin. (Bisnes.fi c.)

Hallitus on osakeyhtiön toimielin, joka huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan järjestämisestä, ja jolla on vastuu toiminnastaan ja tekemistään päätöksistä. Lähtökohtana on, että hallituksen jäsen joutuu korvaaman vahingon, jonka hän on toiminnallaan aiheuttanut. Hallituksella ei ole vastuuta päätöksistä, jotka yhtiökokous on tehnyt, mutta se voi joutua vastuuseen yhtiökokousten päätösten täytäntöönpanon kautta. (Minilex e.)

Osakeyhtiö on erillinen verovelvollinen, jonka tuloksesta maksetaan yhteisövero. Osakeyhtiön nettotuloa verotetaan 20 prosentin verokannalla tulojen määrästä riippumatta. (Ojala 2017b.) Osakeyhtiö maksaa veroja tilikauden aikana ennakkoveroina. Niiden määrä perustuu arvioon tilikauden tuloksesta tai edellisen tilikauden tulokseen. Osakeyhtiön omistajalle maksama palkka on yrityksen tulosta pienentävä kulu. Tämä verotetaan omistajan ansiotulona. (Suomen Yrittäjät e.) Osakeyhtiön omistajia ei veroteta yritystoiminnan nettotulosta tulon syntymishetkellä, vaan vasta sitten kun he nostavat tuloa osakeyhtiöstä. Osakeyhtiön tulosta ei jaeta pääomatuloon ja ansiotuloon. (Kyläkallio 2023.)

Osakeyhtiön toiminnan aikana yhtiö voi jakaa varojaan osinkoina. Varojen jakaminen on mahdollista myös jakamalla varoja vapaan oman pääoman rahastosta, omia osakkeita lunastamalla tai niitä vastiketta vastaan hankkimalla tai osakepääomaa alentamalla. Nämä tavat on säännelty Osakeyhtiölaissa (OYL 13:1.1). Lähtökohtana on, että varojen jakaminen ei saa loukata yhtiön

velkojien oikeuksia, ja osakkeenomistajia on varoja jaettaessa kohdeltava yhdenvertaisesti, jollei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu (Kyläkallio 2023). Osakeyhtiön osakkeenomistajaa verotetaan yhtiön hänelle jakamasta osingosta. Osinko jaetaan verotuksessa pääomatuloon ja ansiotuloon. Osakeyhtiön yrittäjän on tärkeää ottaa tämä huomioon suunnitellessaan yhtiöstä jaettavan osingon määrää. Ansiotulon vero voi nousta korkeaksi, joten osinko pyritään usein mitoittamaan niin, ettei ansiotulona verotettavaa osinkoa muodostu lainkaan tai niin, että sen määrä jää kohtuulliseksi. (Ojala 2017b.) Pääomatulo-osingon määräksi katsotaan kahdeksan prosentin vuotuinen tuotto osakkaan omistamien osakkeiden matemaattiselle arvolle. Pääomatulon osingon määrän ollessa enintään 150 000 euroa, osingosta on 25 prosenttia veronalaista pääomatuloa ja loppuosa verovapaata tuloa. Pääomatulon osingon määrän ylittäessä 150 000 euroa, ylittävistä osasta 85 prosenttia on pääomatuloa. (Ojala 2017b.)

Osingon määrän ylittäessä kahdeksan prosenttia osakkeiden matemaattisesta arvosta ylittävistä osingosta 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja loppuosa verovapaata tuloa (Ojala 2017b).

Osakeyhtiön saadessa toisen osakeyhtiön osinkoja osinkotulo on saajaosakeyhtiölle kokonaan verovapaa. Tämä säännös koskee suomalaisen ja toisessa EU-maassa toimivan yhtiön suomalaiselle osakeyhtiölle jakaman osingon verotusta. (Ojala 2017b.)

Osakkeen matemaattinen arvo on osingon jakovuotta edeltäneen vuoden tilinpäätöksen nettovarallisuuden perusteella laskettu. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla tämä yhtiön tilinpäätöshetken nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. (Ojala 2017b.)

Osinkoa jakavan yhtiö toimittaa ennakonpidätyksen luonnolliselle henkilölle jakamastaan osingosta. Ennakonpidätys on 7,5 prosenttia siitä osasta osinkoa, joka on enintään 150 000 euroa ja 27 prosenttia siitä osasta, joka ylittää 150 000 euroa. (Ojala 2017b.)

Osakeyhtiötä ei voi lain mukaan vapaamuotoisesti lopettaa. Sen voi purkaa selvitys- tai konkurssimenettelyllä tai sulautumisen tai jakautumisen kautta.

Toiminnan keskeyttämisestä ilmoitetaan Verohallinnolle Y-lomakkeilla ja tieto kirjataan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. (Patentti- ja rekisterihallitus b.)

2.5 SWOT-matriisi

SWOT-matriisi tunnetaan myös nimillä SWOT-analyysi tai nelikenttäanalyysi. Se on kaavio, joka on jaettu neljään kenttään. Se tulee sanoista Strengths (Vahvuudet), Weaknesses (Heikkoudet), Opportunities (Mahdollisuudet) ja Threats (Uhat). Yrityksen vahvuudet ja heikkoudet muodostavat sisäisen analyysin ja mahdollisuudet ja uhat muodostavat ulkoisen analyysin. (Holvi.com.)

SWOT-matriisia apuna käyttäen voidaan analysoida yritystä, sen tuotteita tai esimerkiksi kilpailijoita, minkä pohjalta strategiaa lähdetään rakentamaan. Analyysin tarkoitus on antaa kuva siitä, millainen yrityksen tilanne on kilpailijoihin verrattuna. SWOT-analyysille on yrityksen elinkaaren aikana monia hyviä ajankohtia. Uutta yritystä perustettaessa ei voida varmasti tietää, miten toiminta käynnistyy ja lähteekö yritys menestymään. Liikeidea kuvaa yrityksen kohderyhmää ja sitä, miksi sen myymää tuotetta tai palvelua ostetaan. Sillä kerrotaan myös myynnin syitä eli miksi tuotetta/palvelua myydään ja mikä tuote/palvelu on. Toiminta-ajatuksella määritellään, miksi yritys perustetaan ja mikä on toiminnan tarkoitus. Yrityksen toiminnan tulee olla toiminta-ajatuksen mukaista. (Sampo Consulting 2021.) SWOT-analyysi on tärkeimpiä analyysityökaluja yrityksen strategisessa suunnittelussa. SWOT-analyysin etuna on sen tunnettavuus. Se on helppo esitellä työyhteisössä ja ottaa myös siellä käyttöön, jos sitä SWOT-analyysia halutaan tehdä työyhteisössä yhteisesti. (MCS 2020.)

Ennen SWOT-matriisin täyttämistä kerätään mahdollisimman paljon olennaista tietoa toimintaympäristöstä ja markkinoista, joihin yrityksen on tarkoitus asettua. Analyysi kertoo, mikä on mahdollista ja mikä on mahdotonta. Analyysin voi tehdä niin suuryritys kuin yksintoimiva ammatinharjoittaja. SWOT-analyysi tehdään liiketoiminnan alussa liiketoimintasuunnitelman tueksi. SWOT-analyysi on kehitetty 1960- ja 1970-luvuilla Yhdysvalloissa. (Holvi.com.)

Ensimmäinen tärkein osio on vahvuudet. Vahvuudet kertovat, mihin yritys tai yrittäjä pystyy yleisellä tasolla. Yrityksen ja yritysideoita kuvaavat esimerkiksi tuote, hinta, myyntipaikka, markkinointi, markkinaosuus, omistajien ja johtajien vahvuudet ja asiakasuskollisuus. (Holvi.com.) Tunnistamalla yrityksen sisäiset vahvuudet voi miettiä seuraaviin kysymyksiin vastauksia: Mikä saa yrityksen erottumaan muista? Mikä tekee yrityksen tuotteesta/palvelusta /ideasta ainutlaatuisen? Mikä saa yrityksen houkuttelemaan asiakkaita ja menestymään? Mikä on yrityksen kilpailuetu? (Nordea.)

Heikkouksien listaamisella nähdään kehittämiskohteita. Heikkouksia kuvaavat esimerkiksi yrityksen taloudellinen tilanne, käytetäänkö resursseja viisaasti, työilmapiiri ja miten asiakkaat näkevät brändin. (Holvi.com.) Tunnistamalla yrityksen sisäiset heikkoudet voi miettiä seuraaviin kysymyksiin vastauksia: Pärjääkö yritys kilpailussa? Onko työvoimaa yrityksen pyörittämiseen? Pystyykö yritys täyttämään asiakaslupauksen? Riittääkö kassavirta pitämään yrityksen pystyssä? (Nordea.)

Yritys voi muuttaa heikkoudet vahvuudeksi tai lieventää niiden vaikutuksia. Selkeät tavoitteet auttavat mahdollisuuksien löytämisessä. Mahdollisuuksia kuvaavia asioita ovat esimerkiksi yleinen tai toimialaa koskeva taloustilanteen parantuminen, uudet yhteistyökumppanit, uudet tuoteryhmät, aikaisempien työtehtävien ulkoistaminen, kilpailijoiden poistuminen markkinoilta ja laajentuminen. (Holvi.com.) Tunnistamalla yrityksen ulkoisia mahdollisuuksia voi miettiä seuraaviin kysymyksiin vastauksia: Mitkä tämänhetkiset trendit sopivat yhteen yritysideoita kanssa? Onko yritysideoissa potentiaalia myös ulkomaille? Kuinka voidaan jatkokehittää tuotetta/palvelua/ideaa? Millaisesta markkinoiden kehityksestä yritys voi hyötyä? (Nordea.)

Uhat ovat heikkouksien ohella tärkeitä tasapainottavia elementtejä. Uhat ovat aina yleensä täysin yrityksestä riippumattomia, ulkoisia tekijöitä, jotka estävät tietyn projektin tai hankkeen onnistumisen, hidastavat kasvua tai pakottavat yrityksen muuttamaan muotoaan. Esimerkiksi koventunut kilpailu, tuotantokustannusten nousu, taloustilanteen luomat paineet ja toimialan tilanne. (Holvi.com.) Tunnistamalla yrityksen ulkoisia uhkia voi miettiä seuraaviin kysymyksiin vastauksia: Mitkä poliittiset/taloudelliset trendit voivat vaikuttaa

liikeideaan? Voivatko jotkut lainsäädännölliset aloitteet vaikuttaa liikeideaan? Mitä mahdollisia esteitä ei ole vielä mietitty? Onko olemassa kilpailijoita, joista tulisi olla huolissaan? (Nordea.)

Näiden vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien pohjalta voidaan lähteä tarkastelemaan eri yritysmuotojen eroavaisuuksia (perustaminen, hallinto, päätöksenteko, velkavastuu, varojenjako, verotus ja toiminnan lopettaminen) ja saada niiden pohjalta vastausta yrityksen sopivaksi yritysmuodoksi. (Holvi.com.)

Uudet yrittäjät kaipaavat neuvoja, koska ovat useasti nuoria ja kokemattomia. Ilman hyviä neuvoja yrityksen on vaikea onnistua ja kasvaa. Joskus neuvot voivat olla vahingollisia, esimerkiksi pääomasijoittaja näkee reaali maailman tapauksia ja muodostaa niistä johtopäätöksiä. Näin hyvässä tarkoituksessa annettu neuvo voi olla huono. On myös neuvonantajia, jotka antavat neuvoja, osaamatta itse tehdä kyseistä työtä. Näillä on vankka teoreettinen osaaminen, mutta näiltä neuvonantajilta saattaa puuttua tunne siitä, kun jokin menee pieleen. Voidaan ajatella, että jokainen neuvo on kaksiteräinen. Neuvoissa ei kannata säästää, mutta ei kannata myöskään tuhlailla. Neuvojan tehtävä ei ole tehdä oikeaa ratkaisua, vaan ohjata päätöksentekijä hyödylliseen päättelyyn. Yrityksen johtaja on sellainen, joka uskaltaa ottaa neuvoja vastaan, mutta uskaltaa tehdä myös päätöksiä neuvoja vastaan. (Mickos 2023.)

Tilitoimisto voi tuoda SWOT-analyysiin lisää syvyyttä. Ammattilaisen näkökulmasta se pystyy myös ennustamaan tulevaa, koska tilitoimistolla on mahdollisuus ottaa analyysin tekemiseen myös tilastoitua ja tutkittua tietoa yrityksen toimialueen kehityksestä ja ostajakunnan mahdollisista muutoksista. (Priima Yrityslaskenta 2018.)

SWOT-analyysin tulokset kootaan mukaan nelikenttään, jonka yläpuolisissa ruuduissa eritellään yrityksen sisäiset vahvuudet ja heikkoudet. Alapuolisissa ruuduissa on ulkoisesta toimintaympäristöstä johtuvia mahdollisuuksia ja uhkia. Vasemmalla on positiivisia tekijöitä ja oikealla negatiivisia. (Taulukko 2.) (Osaavayrittäjä.fi.)

Taulukko 2. SWOT-matriisi

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
MAHDOLLISUUDET	UHAT

SWOT-matriisissa listatut asiat eivät aina sovi tiettyyn kenttään. Mahdollisuudet ja uhat voivat mennä ristiin. Heikkoudet voidaan kääntää mahdollisuuksiksi ja vahvuudet kohdentamaan näiden toteuttamiseen. Yksinkertaiset listat asioiden luettelointiin, lyhyet virkkeet ja olennainen idea riittävät, jotta idea hahmottuu yleisellä vilkaisulla. Jokaisen osion asiat laitetaan myös tärkeysjärjestykseen. (Holvi.com.)

SWOT-analyysin tuloksista tehdään johtopäätökset ja suunnitellaan toimenpiteet, joihin pitäisi ryhtyä. (Taulukko 3.) Vahvuuksia voidaan entisestään pyrkiä vahvistamaan. Vahvuudet ovat niitä yrityksen sisäisiä tekijöitä, joihin yritys pystyy itse vaikuttamaan. Vahvuudet muodostavat perustan, jolle yritystoiminta rakennetaan. Heikkouksia pitää mahdollisuuksien mukaan poistaa. Kun heikkouteen ei voida vaikuttaa, tulisi miettiä voiko sen kiertää tai korvata. Yritys voi hyödyntää mahdollisuuksia ja varautua uhkiin, mutta niitä ei voi poistaa tai muuttaa. (Osaavayrittäjä.fi.)

Taulukko 3. SWOT-matriisin johtopäätökset ja toimenpiteet

Vahvuudet:	Käytä hyväksi, vahvista
Heikkoudet:	Vältä, lievennä, poista
Mahdollisuudet:	Varmista niiden hyödyntäminen
Uhat:	Kierrä, lievennä, poista

Analyysin jälkeen käydään läpi jokainen nelikentän ruutu. Konkreettiset toimintaratkaisut tulevat näistä kirjatusta asioista. SWOT-analyysin avulla yritys saa nopeasti selville yrityksen nykytilan ja tulevaisuudessa kehittämistä vaativat asiat. (Suomen Riskienhallintayhdistys.)

3 Case: Villa Aada Oy

3.1 Yrityksen kuvaus

Villa Aada Oy on vuonna 2021 perustettu osakeyhtiö. Yhtiö on perheyritys ja osakkaita yrityksessä on kolme. Toimialana on käytettyjen vaatteiden ja asusteiden vähittäiskauppa. Liikeideana on laadukkaiden merkkivaatteiden kierrättäminen. Yritys on aloittanut toiminnan secondhand-kivijalkaliikkeellä Paimiossa vuonna 2021, josta toiminta on siirtynyt myös Turkuun Kauppakeskus Hansan liiketiloihin maaliskuussa 2022. Paimiossa ei perustamishetkellä ollut tämäntyyppistä palvelua saatavilla. Naapurikaupungeissa oli, mutta niistä Villa Aada erottui tuotteellaan eli myyntiin hyväksyttiin ainoastaan aitoja merkkituotteita. Paimiosta oli puuttunut ns. tavallinen kirpputorimyyntiliike, jossa ihmiset myyvät tuotteita itse. Toukokuussa 2022 Paimion secondhand-liike sulkeutui ja toiminta jatkui vain Turussa. Villa Aada on työllistänyt toiminnan alusta alkaen yhden työntekijän. Myös omistajat ovat työskennelleet liikkeessä. Villa Aadan secondhand-liike on toiminut all inclusive -periaatteella. Tämä on tarkoittanut sitä, että asiakkaat ovat tuoneet sesonginmukaisia, hyväkuntoisia ja puhtaita merkkivaatteita liikkeeseen myytäväksi, jonka jälkeen työntekijä ja omistajat ovat käyneet vaatteet läpi. Vaatteet on hinnoiteltu, höyrytetty ja aseteltu myyntiin. Yrityksen provisio tuotteen myynnistä on ollut 50 % ja asiakkaan 50 %. Yritys ei ole ostanut tuotteita asiakkaalta, joten investointeja ja rahoitustarvetta tuotteiden sisäänostolle ei näin ollen ole ollut. Tuotteiden myyntiaika on ollut neljä viikkoa. Villa Aadan toiminta-ajatus on ollut tehdä secondhand-tuotteiden myymisestä vaivatonta sekä ohjata kuluttajia toimimaan vastuullisesti ja tekemään vaivattomasti laadukkaita hankintoja. Tavoitteena on ollut myös antaa hyvää ja läheistä vuorovaikutusta asiakkaille, esimerkiksi vastaten asiakkaiden vaatehuoltoa koskeviin kysymyksiin.

3.2 SWOT-matriisin käyttö

SWOT-matriisia on hyödynnetty yrityksen perustamisvaiheessa. Ennen SWOT-matriisin tekemistä oli ollut tärkeä tutkia liiketoimintaympäristöä eli yrityksen liikeideaa ja kilpailijoita, kuunnella tulevia asiakkaita ja hahmottaa yrityksen toimintaympäristöä ja markkina-aluetta, mihin yritys tuli sijoittumaan. Villa Aadan liikeidea on saanut alkuunsa hyvästä tuotteesta ja palvelukonseptista. Tuotteen on pitänyt olla laadukas, käytetty, mutta hyväkuntoinen, aito merkkivaate. Palvelukonseptina on ollut täyden palvelun kokonaisuus eli all inclusive -periaate. Asiakas on tuonut tuotteen myyntiin, ja yritys on hoitanut kaiken muun työn asiakkaan puolesta.

Paimion – Turun seudulla asuvista valikoiduille 25 ihmiselle oli tehty puhelimitse kysely palvelun kiinnostavuudesta ja siitä, olisiko heillä tuoda merkkituotteita myyntiin. Kyselyllä tavoitettiin kaikki, ja kaikilta oli löytynyt merkkituotteita myyntiin, koska he eivät itse olleet halunneet lähteä myymään tai oma aika ei ollut riittänyt lähteä myymään itse.

Villa Aadan puhelinkysely oli tuottanut tuloksen konkreettisesti ja kaikki puhelimitse kontaktoidut ihmiset olivat tuoneet tuotteita myyntiin. Toisilta oli tullut muutamia tuotteita myyntiin ja suurin osa oli tuonut yhden tai kaksi Ikean kassin kokoista kassia myyntiin tuotteita. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Puhelinkysely

Paikkakunta	Puhelinsoitolla kontaktoitujen määrä	Tuotteiden tulo myyntiin
Paimio	10 asiakasta	100 %
Turku	15 asiakasta	100 %

Ikean sinisen kassin koon määrittely oli ollut ihmisille helppo ymmärtää, eli kuinka paljon oli voinut myyntiin kerralla tuoda ja minkä verran siihen tuotteita mahtuu. Sitä yritys on käyttänyt perustamisesta alkaen määrittäessä kuinka paljon tuotteita voi kerralla myyntiin tuoda. Yhteensä Ikean kasseja oli tullut tämän kyselyn myötä 25, joissa oli ollut myyntiin kelpaavia tuotteita. Yrityksen

perustamisen jälkeen myyntipaikat olivat täyttyneet sosiaalisessa mediassa markkinoinnin myötä heti. Kun liiketoiminta oli käynnistynyt ja kivijalkaliike Paimiossa avannut ovensa lokakuussa 2021 yrityksellä oli ollut hyvä määrä tuotteita myynnissä ja nopeasti tilanne myyntipaikkavarausten osalta oli ollut täynnä loppuvuoteen.

Yrityksen ympäristön todellinen tuntemus on useasti aika haasteellista. Myös Villa Aadan kohdalla on koettu tämä haasteelliseksi. Ympäristö voi nopeastikin muuttua esimerkiksi kilpailijoiden suhteen ja on hyvä muistaa, että asiakkaiden jatkuva kuunteleminen ja heiltä saatava palaute on yritykselle erittäin tärkeää. Joten tämä vaatii jatkuvaa havainnointia. Myös kontaktiverkoston ylläpitäminen on hyvä voimavara yritykselle. Yrittäjä kollegalta Villa Aada on saanut yritystoiminnan alkuun vertaistukea.

Näiden asioiden pohjalta oli aloitettu SWOT-matriisin tekeminen, johon oli listattu yrityksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Näistä asioista on pystytty muodostamaan päätös myös yritykselle sopivasta yritysmuodosta. Hyvän SWOT-matriisin tekeminen ei aina ole itsestään selvää ja helppoa, vaikka se aluksi saattaa siltä vaikuttaa. Analyysissa pyritään objektiiviseen tulkintaan ja käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos jokin asia tulkitaan vahvuudeksi, niin sen tulisi sitä aidosti olla, eikä niin, että se olisikin heikkous. Villa Aadan liikeidea, tuote ja palvelukonsepti ovat muodostaneet yrityksen tärkeimmät vahvuudet. (Taulukko 5.) Kierrätys ja sitä kautta luonnonvarojen säästäminen ja jätteiden määrän vähentäminen on nykyhetkessä trendikästä ja kulutustietoista valintaa.

Omistus pohja on muodostunut liikeidean myötä. Yritys on tarvinnut erinäköistä osaajaa ja tekijää. Liikeideasta on korostunut seuraavia osaamisalueita: asiakaspalvelu, merkkivaatetuntemus, stailausosaaminen, yhdistettynä sosiaalisen median markkinointiin, tietotekniikan hallinta (asiakas- ja kassajärjestelmä) ja talousosaaminen. Näiden osaamisalueiden tekijöitä on löytynyt omasta perheestä. Yrityksestä on haluttu perheyritys, myös työntekijä on tullut perheen sisältä. Tämä on ollut myös yrityksen tärkeä vahvuus. (Taulukko 5.)

Yritystoiminta on käynnistynyt osakkaiden rahoittaessa yrityksen menoja ja secondhand-myyntituotteita ei ole tarvinnut ostaa sisään, joten isoja investointeja ei ole tarvittu, ja ulkopuolisille rahoituksille ei ole ollut tarvetta. Myös tämä on ollut yrityksen vahvuus. (Taulukko 5.)

Heikkouksia on pyritty näkemään kehittämiskohteiden pohjalta. Riittääkö osakkaiden oma osaaminen nostamaan yrityksen näkyvyyttä, riittääkö tämän hetkiset kotisivut ja sosiaalisen media sivut nostamaan yrityksen näkyvyyttä vai tarvitaanko tulevaisuudessa näihin ulkopuolisen apua ja onko yrityksen sijainti riittävä? Rahojen riittävyys on ollut myös yksi huomioitava asia, koska perustettaessa yrityksellä ei ollut omaa pääomaa. Ulkopuolista rahoitusta saatettaisiin tulevaisuudessa kuitenkin tarvita. (Taulukko 5.)

Villa Aadan perustamisesta lähtien yksi tärkeistä asioista on ollut keskittyä sosiaalisen media statuksen nostamiseen ja markkinointiin. Mahdolliselle kasvulle ja laajentumiselle on ollut ajatus jo heti alkuaikoina. Tämä on ollut merkittävä mahdollisuustekijä, samoin kuin arvopohjainen yhteistyökuvio hyväntekeväisyystoiminnan kanssa. Kun asiakas ei ole halunnut noutaa myymättä jääneitä tuotteitaan myyntijakson päätyttyä, Villa Aada on toimittanut ne asiakkaan puolesta hyväntekeväisyyteen. (Taulukko 5.)

Käytettyjen vaatteiden myynti tulisi ohittamaan pikamuotimyynnin vuosikymmenen loppuun mennessä, eli vuonna 2030 maailmassa myydään enemmän secondhand-vaatetta kuin pikamuotia. Tämän ennustaa yksi secondhand-verkkokaupan suurimmista toimijoista, amerikkalainen ThredUP. Sen mukaan globaalien secondhand-markkinoiden koko vuonna 2019 oli 28 miljardia dollaria. Markkinoiden uskotaan kasvavan 64 miljardiin vuoteen 2024 mennessä. Luvussa on mukana myös kierrätykseen lahjoitettuja vaatteita myyvä hyväntekeväisyystoiminta ThredUP listautui New Yorkin pörssiin maaliskuussa 2021. Aiemmin ovat listautuneet secondhand luksusbrändeihin erikoistuneet The Real-Real ja Poshmark. (Palmen 2021, 43-44.)

ThredUP:n ennuste kertoo siitä, että secondhand-vaatteiden suosio on kasvussa ja ympäristöystävällisempi ajattelutapa kulutukseen on tullut jäädäkseen. Kukaan ei oikeastaan tiedä, minkä kokoiset ovat Suomen vertaiskauppamarkkinat eli käytetyn tavaran markkinat. Tori.fi on maan suurin

itsepalvelukirpputori verkossa. Torissa myytiin tavaraa 729 miljoonalla eurolla vuonna 2020. Facebookin suomalaisissa kirpputoriryhmissä myydyn tavarahan arvosta ei ole arvioita. Lisäksi on vielä perinteiset kirpputorit, verkkopalvelukirpputorit ja palvelukirpputorit. Palvelukirpputorin idea on, että yritys hoitaa tavarahan myynnin asiakkaan puolesta, ottamalla osuuden myyntitulosta. (Palmen 2021.)

Uhat muodostuivat sellaisista tekijöistä, joihin yritys ei juurikaan pysty vaikuttamaan. Ne tulevat yrityksen ulkopuolelta, esimerkiksi maailmanlaajuinen talouden heikkeneminen ja alan kilpailun koveneminen. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. SWOT-matriisi Villa Aada Oy

<p style="text-align: center;">Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Liikeidea -Tuote/palvelukonsepti -Kierrätyksen ja ekologisuuden trendi -Perheyrittäjä -ei isoja investointeja -ei ulkopuolista rahoitusta 	<p style="text-align: center;">Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Yrityksen näkyvyys -Sijainti -Rahojen riittävyys -Ei omaa pääomaa/ulkopuolinen rahoitus
<p style="text-align: center;">Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kasvun ja laajentumisen mahdollisuus -Sosiaalisen media statuksen nostaminen ja markkinointi -Paimio Ukraina hyväntekeväisyys yhteistyö 	<p style="text-align: center;">Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Maailmanlaajuinen talouden heikkeneminen -Alan kilpailun koveneminen

3.3 Aineistoanalyysi

Osakeyhtiö yritysmuotona soveltuisi parhaiten Villa Aadan yritysmuodoksi, kun on tarkasteltu yrityksen liikeidea ja SWOT-matriisissa Villa Aadan kohdalla esille tulleiden asioiden pohjalta. Villa Aadan tuote ja liikeidea on itsessään jo sellainen, mikä vaatii toteutuakseen erilaisia osaajia ja paljon työtä osakkailta alusta asti. Osakkaiden lukumäärä on valikoitunut perhepiiristä halukkuuden ja henkilön taloudellisen mahdollisuuden mukaan tulla mukaan yritystoimintaan sekä sen mukaan, mitä vahvuuksia osakas pystyisi tuomaan yritykseen. Perustajiksi on valikoitunut kolme henkilöä, joilla on ollut selkeä ajatus liikeideasta, toiminnasta ja sen eteenpäin viemisestä. Tämä on ollut lähtökohta ja toiminimiyrittäjäyys on sulkeutunut näin pois. Avoimen yhtiön huonoja puolia on rajaton ja henkilökohtainen vastuu veloista. Jokaisen yhtiömiehen valta hoitaa yhtiön asioita ilman lupaa toisilta yhtiömiehiltä voidaan mieltää hyväksi tai huonoksi asiaksi. Vaikka perheenä on ollut luottoa toisia kohtaan, suurta sopimusvapautta yrityksen asioiden hoitamiseen ei olla haluttu antaa kenellekään. Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö eroavat toisistaan siinä, että kommandiittiyhtiössä on mukana äänettämiä yhtiömiehiä. Kommandiittiyhtiö

mahdollistaa näin perustajajäsenten erilaiset juridiset roolit. Äänettömät yhtiömiehet useasti sijoittavat rahaa yhtiöön ja vastuulliset yhtiömiehet tekevät työtä yrityksessä. Villa Aadan perustajat ovat halunneet olla kaikki samanlaisessa asemassa ja päättää asioista yhdessä. Myöskään koko omaisuudella ei olla haluttu vastata mahdollisista veloista ja sitoumuksista tulevaisuudessa. Henkilöyhtiöissä ei olisi myöskään mahdollista tulevaisuudessa ottaa mukaan uusia osakkaita, mikä osakeyhtiössä taas on mahdollista.

Tulevaisuus tulisi näyttämään, mihin yrityksen taloudellinen tilanne kehittyy ja tarvitaanko tulevaisuudessa mahdollisesti ulkopuolista rahoitusta, jonka voidaan katsoa olevan paremmin saatavissa, kun yritys on osakeyhtiö. Jotkut rahoittajat vaativat yhtiömuodoksi osakeyhtiötä. Osakeyhtiö on kirjanpitovelvollinen ja yrityksen todellisesta taloudellisesta tilanteesta on helppo saada tietoa rahoittajien tarpeisiin. Myös verottajan näkökulmasta osakeyhtiö yhtiömuotona on selkeä, johtuen kirjanpitovelvollisuudesta.

Mahdollinen laajentuminen, kasvu ja yhteistyötyökuviot ovat nousseet Villa Aadan perustamisessa heti esille. Tässä kohtaa osakeyhtiö on hyvä valinta, jos haetaan kasvua ja tulisi mahdollisuus suuntautua ulkomaille. Tällöin yritys olisi todennäköisesti taloudellisesti vakavarainen, ja osakeyhtiö antaisi mahdollisuuden osakkeenomistajille vaikuttaa verotettavaan tuloonsa eli siihen, kuinka paljon osakkeenomistajille jaetaan osinkoa ja mitä jätetään yrityksen tulokseen. Osakeyhtiö antaa siis mahdollisuuden järkevään verosuunnitteluun niin yrityksen kuin osakkeenomistajan näkökulmista.

Osakeyhtiön yksi huomioitavimmista asioista on se, että jos yrityksellä alkaa menemään taloudellisesti huonosti ja yritys hakeutuu konkurssiin, niin osakkeenomistajat menettävät vain yritykseen sijoitetut rahansa. Tämä on hyvin tärkeä asia muistaa, kun mietitään niitä uhkatekijöitä, mitä yritys ulkoapäin saattaa kohdata esimerkiksi kilpailun lisääntyessä ja maailmanlaajuisen taloustilanteen huonontuessa.

4 Johtopäätökset

Yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät on hyvä tietää, kun valitsee yritysmuotoa yritykselle. Huomioitavista asioista tehty yhteenvedotaulukko auttaa muistamaan niitä asioita, mitä kannattaa yritysmuodon suunnittelussa muistaa. Yritysmuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä on hyvä tarkastella useista näkökulmista.

Opinnäytetyön tavoitteena oli antaa uusille yrittäjille näkökulmia eri yritysmuotojen eroavaisuuksista ja yritysmuodon valintaan vaikuttavista tekijöistä teorian ja Case Villa Aada Oy:n kautta.

Teoriassa selvitettiin eri yritysmuotojen perustamista, hallintoa, päätöksentekoa, velkavastuuta, varojenjakoja ja toiminnan lopettamista. Käsiteltäviksi yritysmuodoiksi valikoituivat Suomen suosituimpien yritysmuotojen mukaan osakeyhtiö, yksityinen elinkeinoharjoittaja, kommandiittiyhtiö ja avoin yhtiö. Teoriassa selvitettiin myös SWOT-matriisin käyttöä yritysmuodon valintaa tehtäessä.

Villa Aada Case kertoo omasta yrityksestäni, jolla halusin kertoa, miten hyödyllistä oli käyttää SWOT-matriisia yrityksen perustamisvaiheessa. Se toi konkreettisesti esille yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat, joita pyritään SWOT-matriisissa selvittämään. Näiden pohjalta nousi esiin niitä asioita, jotka loivat perustan päätökselle, että Villa Aadan yritysmuoto on osakeyhtiö. Vaikka puhelinkyselyllä tehty otos oli valikoitu, se kertoi siitä, että yrityksen palvelulle oli kysyntää ja tämä varmistui, kun asiakkailta saatiin tuotteita myyntiin.

Villa Aada Oy on hyvä esimerkki siitä, miten osakeyhtiö sopii pienemmänkin yrityksen toimintaan. Yrityksen perustamiseen ei tarvittu pääomaa, yrityksellä ei perustamishetkellä ollut tarvetta isoihin investointeihin tai rahoitukseen. Useasti voi olla mielikuva siitä, miten yrityksen toiminnan pitäisi jo perustettaessa olla laajaa tai tehdä suuria investointeja ja tarvita rahoitusta ollakseen osakeyhtiö. Villa Aadan kohdalla painoarvoa yritysmuodon valinnassa saivat osakkaiden lukumäärä, osakkaiden antama tietotaito yritykselle, yrityksen laajenemismahdollisuudet, erilaiset yhteistyökuviot ja tulevaisuudessa

mahdollinen rahoituksen tarve. Nämä olivat tärkeitä asioita, koska alusta asti mielessä oli menestymisen ja laajenemisen mahdollisuus ja silloin osakeyhtiö yritysmuotona on erittäin hyvä.

Opinnäytetyötä tehdessä jouduin kertaamaan jo aiemmin opittuja asioita eri yritysmuodoista, mikä teki opinnäytetyön tekemisestä antoisaa. Myös se, että kerroin oman yrityksen kautta niitä asioita, joilla oman yrityksen yritysmuotoon päädyttiin, antaa konkreettisen näkökulman näistä aloittavalle yrittäjälle. Näin opinnäytetyössä päästiin asetettuihin tavoitteisiin.

Jos aihetta haluaisi tutkia tarkemmin, voisi tehdä kyselyn eri yrityksille, jotka edustavat eri yritysmuotoja ja löytää vastauksia sitä kautta niihin asioihin, jotka ovat vaikuttaneet yrityksen yritysmuodon valintaan.

Lähteet

- Bisnes.fi a. Avoin yhtiö. Viitattu 7.3.2023. <https://bisnes.fi/avoin-yhtio/>
- Bisnes.fi b. Kommandiittiyhtiö. Viitattu 8.3.2023. <https://bisnes.fi/kommandiittiyhtio/>
- Bisnes.fi c. Osakeyhtiön perustaminen. Viitattu 9.3.2023. <https://www.bisnes.fi/osakeyhtion-perustaminen/>
- Holvi.com. Mikä on SWOT-analyysi. Viitattu 20.3.2023. <https://www.holvi.com/fi/holvipedia/yrityksen-voimavarat/swot-matriisi/>
- Kyläkallio, K. 2023. Varojen jako osakeyhtiössä. Tilisanomat 7.3.2023.
- MCS 8.5.2020. SWOT-analyysi tukee strategiaa. Viitattu 3.5.2023. <https://mcs.fi/swot-analyysi-tukee-strategiaa/>
- Mickos, M. 2023. Hyvät neuvot kalliit, huonot neuvot kalliimmat. Viitattu 3.5.2023. Helsingin Sanomat Visio/Kolumni 18.3.2023.
- Minilex a. Avoin yhtiö ja yksinkertainen kirjanpito. Viitattu 7.3.2023. <https://www.minilex.fi/a/avoin-yhtio-ja-yksinkertainen-kirjanpito>
- Minilex b. Kommandiittiyhtiön toimitukset ovat harvinaisia. Viitattu 9.3.2023. <https://www.minilex.fi/a/kommandiittiyhtiön-toimitukset-ovat-harvinaisia>
- Minilex e. Osakeyhtiön hallituksen vastuu. Viitattu 13.3.2023. <https://www.minilex.fi/a/osakeyhtiön-hallituksen-vastuu>
- Minilex d. Tulon verotus kommandiittiyhtiössä. 9.3.2023. <https://www.minilex.fi/a/tulon-verotus-kommandiittiyhtiössä>
- Minilex c. Varojen nostaminen kommandiittiyhtiöstä. Viitattu 9.3.2023. <https://www.minilex.fi/a/varojen-nostaminen-kommandiittiyhtiöstä>
- Nordea. Nordea SWOT-analyysin pohja. https://www.nordea.fi/Images/146-239914/Nordea_SWOT_Pohja.docx
- Ojala, I. 2017a. Verokoulu, osa 4: Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotus. Tilisanomat 18.10.2017.
- Ojala, I. 2017b. Verokoulu, osa 5: Osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajan verotus. Tilisanomat 5.12. 2017.
- Osaavayrittäjä.fi. Yritystoiminta – Yritys- ja ympäristöanalyysi SWOT. Viitattu 17.4.2023. <https://www.osaavayrittaja.fi/ideasta-liikeideaksi/yritys-ja-ymparistoanalyysi-swot>
- Palmen, J. 2021. Kilpailija kirppikselle vai Zalandoille ? Talouselämä 21.5.2021. Patentti- ja rekisterihallitus 15.7.2021a. Avoimenyhtiön ja kommandiittiyhtiön purkaminen. Viitattu 8.3.2023. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/lopettamisilmoitus.html>

- Patentti- ja rekisterihallitus 10.1.2023b. Osakeyhtiön lopettaminen. Viitattu 13.3.2023. <https://www.prh.fi/fi/kauppareksiteri/osakeyhtio/lopettaminen>
- Priima Yrityslaskenta 27.4.2018. Paras tapa tehdä yrityksen SWOT-analyysi. viitattu 3.5.2023. <https://www.priimalaskenta.fi/laskenta-blog/paras-tapa-tehdä-yrityksen-swot-analyysi>
- Sampo Consulting 27.8.2021. SWOT-analyysi on markkinoinnin perusta. Viitattu 2.5.2023. <https://sampoconsulting.com/mika-on-swot-analyysi/>
- Suomen Riskienhallintayhdistys. PK-RH-riskienhallinta Nelikenttäanalyysi – SWOT. Viitattu 24.4.2023. <https://pk-rh.fi/tools/swot.html>
- Suomen Yrittäjät c. Eri yritysmuotojen verotus. Viitattu 11.2.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/verot-ja-talous/yritysverotus/#nettovarallisuuden>
- Suomen Yrittäjät b. Eri yritysmuotojen verotus. Viitattu 11.2.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/verot-ja-talous/yritysverotus/#yritystulo-jaetaan-ansio-ja-paaomatuloon>
- Suomen Yrittäjät d. Henkilöyhtiöiden verotus. Viitattu 8.3.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/verot-ja-talous/yritysverotus/#yhtiomiesten-verotus>
- Suomen Yrittäjät a. Toiminimi. Viitattu 11.2.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/toiminimi/>
- Suomen Yrittäjät e. Osakeyhtiö. Viitattu 13.3.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/osakeyhtio/>
- Ukko.fi. 29.9.2020. Yritysmuodot vertailussa – Katso mikä yritysmuoto sopii sinulle parhaiten. Viitattu 20.4.2023. <https://www.ukko.fi/yrittajyyskoulu/yritysmuodot>
- Vero 3.1.2020. Toiminnan lopettaminen - yritykset ja yhteisöt. Viitattu 7.3.2023 <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/toiminnan-lopettaminen/>
- Yrittajan.fi. 30.10.2022 Yrityksen perustaminen – Yritysmuodot Suomessa – Miten valita niistä oikea ?. Viitattu 19.4.2023. <https://yrittajan.fi/yritysmuodot-suomessa>
- Yrityksen perustaminen.net. Toiminimen perustaminen. Viitattu 11.2.2023. <https://yrityksen-perustaminen.net/toiminimen-perustaminen/>
- Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä. Yksityisen elinkeinoharjoittajan perustamisilmoitus. Viitattu 11.2.2023. <https://www.ytj.fi/index/ilmoittaminen/perustamisilmoitus/yksityinenelinkeinoharjoittaja.html>